بسمه تعالی **نام درس: فارسی ۳** **نام ونام خانوادگی:**	وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران	دی ماه ۱۴۰۳-۱۴۰۲ **تاریخ امتحان:۱۴۰۲/۱/۴** **ساعت امتحان:**
رشته: تجربی و ریاضی **پایه: دوازدهم**	**اداره آموزش و پرورش شهرستان** **دبیرستان غیر دولتی دوره دوم نو اندیش**	**مدت امتحان:۹۰ دقیقه** **دبیر مربوطه: عابدین**

قلمرو زبانی (7نمره)	
1. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید: الف)گفت از بهر **غرامت** جامه ات بیرون کنم غرامت : ب) در چهارسالگی پشت **قاش** زین نشستم قاش:	0/5
2. با توجه به بیت زیر یک معادل معنایی برای واژه « **سفله** » بیابید: دردناک است که در دام شغال افتد شیر یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم	0/25
3. با توجه به بیت « نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید » معنی واژه « حریف » در کدام گزینه به درستی **نیامده است** ؟) الف) دوست ب) شریک ج) همدم د) همراه	0/25
4. در بیت « بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند » کدام واژه اهمیت املایی **ندارد** ؟ الف) گرزه ب) شرزه ج) ارغند د) بگرای	0/25
5. املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید : الف) بیفکن زپی این (اساس / اثاث) تزویر ب) همچو نی زهری و (تریاغی / تریاقی) که دید؟ ج) سیصدتومان پول مجموعا تهیه کرده بودم و این مخارج (قریب / غریب) شش ماه من بود.	0/75
6. در کدام گزینه املای همه ی واژه ها به درستی آمده است ؟ الف) اعراض - تقصیر عبادت – آکفان کعبه – گناه فاحش ب) موج بحر – دست انابت – هدیه و تحفه - عساره تاکی ج) شفیع – مطاع – جسیم – نخل باسق د) به تحیر منصوب – منظر نظر – معجر – استیصال	0/5
7. املای درست کلمات مشخص شده را بنویسید: الف) چه **اسطبعادی** دارد که عمری باشد و خاطرات ماه را هم بنویسم ب) و صفای **احورایی** آن همه زیبایی ها که درونم را الهی کرده بود.	0/5
8. کدام بخش از عبارت زیر « حذف » شده است ؟ نوع « حذف » را بنویسید: هوا دلپذیر است و آفتاب درخشان .	0/5
9. نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در گزینه های زیر بنویسید: الف) محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت ب) ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	0/5
10. نوع « واو» عطف یا ربط را در جملات زیر مشخص کنید : الف) نیمه شب آرام تابستان بود و من کودکی هفت هشت ساله بودم. ب) و آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس بود.	0/5
11. در عبارت زیر جمله ی هسته (پایه) و جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید : کار طالب آن است که در خود جز عشق نطلبد.	0/5

www.kanoon.ir

12. نوع « وابسته وابسته » در همه ی گزینه ها به جز..... یکسان است . الف) تا بگویم شرح درد اشتیاق ب) قصه های عشق مجنون می کند ج) باز جوید روزگار وصل خویش د) تمام این مناظر بر اساس تعریف ویکتورهوگو بود	0/25
13. در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی پیدا کنید و بنویسید: **ترکیب اضافی :** هرگه یکی از بندگان گنهکار پریشان ، دستِ انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد.... **ترکیب وصفی :**	0/5
14. با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید : آیین طریق از **نفس** پیر مغان یافت **آن خضر** که **فرخنده پی** اش نام نهادند الف) نقش کلمات مشخص شده در بیت زیر را بنویسید: **نفس :** **آن خضر :** **فرخنده پی :** ب) یک وابسته ی وابسته پیدا کنید و نوع آن را بنویسید: ج) نمودار پیکانی آن را رسم کنید :	1/25
قلمرو ادبی (5 نمره)	
15. ابیات زیر را به شکل درست کامل کنید : الف) خواب و خورت ز مرتبهء خویش دور کرد ..... ب) ..... لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران	1
16. در عبارات زیر جاهای خالی را به درستی پر کنید : الف) کتاب « حقیقت عشق » اثر ..... است . ب) کتاب ..... اثر دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی است .	0/5
17. نام کدام نویسندگان در کنار آثار زیر نادرست آمده است ؟ صحیح آنها را بنویسید قصه ی شیرین فرهاد : نظامی گنجوی / دفتر زمانه : فرخی یزدی / شعر آزادی : ابوالقاسم عارف قزوینی / دماوندیه : محمد بهمن بیگی	0/5
18. در تشبیه موجود در این مصرع « مشبه به » کدام است ؟ آتش عشق است کاندر نی فتاد	0/25
19. آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید: الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس ، همچو من است (استعاره / تلمیح) ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند (متناقض نما/ حسن تعلیل)	0/5
20. واژگان پدید آورنده ی آرایه لفظی « سجع» در عبارت زیر کدام اند؟ بنویسید: منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت .	0/5
21. جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید : الف) در مصرع دوم بیت زیر آرایه .....مشهود است **در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت** ب) هر چهار جمله ی بیت زیر چون مخاطبش دماوند است پس آرایه ..... ایجاد می کنند. **خامش منشین سخن همی گوی افسرده مباش ، خش همی خند** پ) بیت زیر آرایه های تشبیه ، تکرار ،..... و ..... دارد. **آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد**	1

www-kanoon-ir

0/75	22. آرایه ادبی مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید:(قسمت ب یک مورد اضافی دارد.)

الف	ب
سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد ( )	جناس تام
کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند ( )	اسلوب معادله
محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست ( )	تشبیه ایهام

قلمرو فکری (8 نمره)

0/5	23. با توجه به این عبارت منظور نویسنده از « **جوجه کبک ها خط و خال انداخته اند**» چیست ؟ صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود جوجه کبک ها خط و خال انداخته اند . کبک دری ، در قله های کمانه فراوان شده است.
1	24. شاعر در ابیات زیر به چه مفاهیمی تاکید دارد؟ الف) صد تیر جفا بر سرو تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند ب)گفت :دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست
0/5	25. سهروردی شرط دستیابی به **عالم عشق** را در چه می داند؟
0/5	26. این عبارت با کدام ابیات زیر قرابت معنایی دارد؟ واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک الف) همت اگر سلسله جنبان شود مور تواند که سلیمان شود ب) هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای
0/5	27. مقصود از بخش مشخص شده چیست ؟ همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به **<u>رفیقی که به طرف چمن است</u>**
0/5	28. شاعر در بیت زیر به غیر از قصه ی عشق مجنون به چه مطلب مهمی اشاره می کند؟ نی حدیث راه پر خون می کند قصه های عشق مجنون می کند
0/25	29. شاعر در این بیت به بیدادگری کدام پادشاه اشاره می کند ؟ آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است
0/25	30. منظور نویسنده در عبارت زیر از « دریای سبز معلق » چیست ؟ گرم تماشاو غرق در این دریای سبز معلقی که برآن مرغان الماس پر ، ستارگان زیبا و خاموش ، تک تک از غیب سر می زنند.
	31. معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید:
0/5	الف) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب .
0/5	ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد.
0/5	ج) هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می کردیم .
0/5	د) در غم ما روزها بی گاه شد روزها با سوزها همراه شد
0/5	ه) بر کش زسر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند
0/5	و) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت
0/5	ز) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است
0/5	ح) گفت :« نزدیک است والی را سرای آنجا شویم » گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست »

www-kanoon.ir

بسمه تعالی **نام درس: فارسی ۳** **نام ونام خانوادگی:**	وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران	دی ماه ۱۴۰۳-۱۴۰۲ **تاریخ امتحان:۱۴۰۲/۱/۴** **ساعت امتحان:**
رشته: تجربی و ریاضی **پایه: دوازدهم**	**اداره آموزش و پرورش شهرستان** **دبیرستان غیر دولتی دوره دوم نو اندیش**	**مدت امتحان:۹۰ دقیقه** **دبیر مربوطه: عابدین**

قلمرو زبانی (7نمره)	
1. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید: الف)گفت از بهر **غرامت** جامه ات بیرون کنم غرامت : **تاوان، جبران خسارت مالی و غیر آن** ب) در چهارسالگی پشت **قاش** زین نشستم قاش:**قاچ ، قسمت برآمده زین ، کوهه زین**	0/5
2. با توجه به بیت زیر یک معادل معنایی برای واژه « **سفله** » بیابید: **فرومایه** دردناک است که در دام شغال افتد شیر یا که محتاج فرومایه شود مرد کریم	0/25
3. با توجه به بیت « نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید » معنی واژه « حریف » در کدام گزینه به درستی **نیامده است ؟**) الف) دوست ب) شریک ج) همدم د) همراه **شریک**	0/25
4. در بیت « بگرای چو اژدهای گرزه بخروش چو شرزه شیر ارغند » کدام واژه اهمیت املایی **ندارد ؟** الف) گرزه ب) شرزه ج) ارغند د) بگرای **بگرای**	0/25
5. املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید : الف) بیفکن زپی این (اساس / اثاث) تزویر **اساس** ب) همچو نی زهری و (تریاغی / تریاقی) که دید؟ **تریاقی** ج) سیصدتومان پول مجموعا تهیه کرده بودم و این مخارج (قریب / غریب) شش ماه من بود. **قریب**	0/75
6. در کدام گزینه املای همه ی واژه ها به درستی آمده است ؟ **ج** الف) اعراض - تقصیر عبادت – آکفان کعبه – گناه فاحش ب) موج بحر – دست انابت – هدیه و تحفه - عساره تاکی ج) شفیع – مطاع – جسیم – نخل باسق د) به تحیر منصوب – منظر نظر – معجر – استیصال	0/5
7. املای درست کلمات مشخص شده را بنویسید: **استبعادی- اهورایی** الف) چه **اسطبعادی** دارد که عمری باشد و خاطرات ماه را هم بنویسم ب) و صفای **احورایی** آن همه زیبایی ها که درونم را الهی کرده بود.	0/5
8. کدام بخش از عبارت زیر « حذف » شده است ؟ نوع « حذف » را بنویسید: هوا دلپذیر است و آفتاب درخشان . **است . به قرینه لفظی**	0/5
9. نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در گزینه های زیر بنویسید: الف) محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت **مضاف الیه** ب) ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است **مفعول**	0/5
10. نوع « واو» عطف یا ربط را در جملات زیر مشخص کنید : الف) نیمه شب آرام تابستان بود و من کودکی هفت هشت ساله بودم. **ربط** ب) و آن باغ پر از گل های رنگین و معطر شعر و خیال و الهام و احساس بود. **عطف**	0/5
11. در عبارت زیر جمله ی هسته (پایه) و جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید : کار طالب آن است که در خود جز عشق نطلبد. **کار طالب آن است (هسته) – در خود جز عشق نطلبد (وابسته)**	0/5

www-kanoon-ir

12. نوع « وابسته وابسته » در همه ی گزینه ها به جز..... یکسان است . **د** الف) تا بگویم شرح درد اشتیاق ب) قصه های عشق مجنون می کند ج) باز جوید روزگار وصل خویش د) تمام این مناظر بر اساس تعریف ویکتورهوگو بود	0/25
13. در عبارت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی پیدا کنید و بنویسید: **ترکیب اضافی : دست انابت** هرگه یکی از بندگان گنهکار پریشان ، دستِ انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد.... **ترکیب وصفی : بندگان گنهکار**	0/5
14. با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید : آیین طریق از **نفس** پیر مغان یافت **آن خضر** که **فرخنده پی** اش نام نهادند الف) نقش کلمات مشخص شده در بیت زیر را بنویسید: **نفس : متمم** **آن خضر : نهاد** **فرخنده پی : مسند** ب) یک وابسته ی وابسته پیدا کنید و نوع آن را بنویسید: **مغان مضاف الیه مضاف الیه** ج) نمودار پیکانی آن را رسم کنید : **به عهده دبیر**	1/25
قلمرو ادبی (5 نمره)	
15. ابیات زیر را به شکل درست کامل کنید : الف) خواب و خورت ز مرتبهء خویش دور کرد :**آنگه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی** ب) **آیینه نگاهت پیوند صبح و ساحل** لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران	1
16. در عبارات زیر جاهای خالی را به درستی پر کنید : الف) کتاب « حقیقت عشق » اثر **شهاب الدین سهروردی** است .ب) کتاب **از پاریز تا پاریس** اثر دکتر محمد ابراهیم باستانی پاریزی است .	0/5
17. نام کدام نویسندگان در کنار آثار زیر نادرست آمده است ؟ صحیح آنها را بنویسید قصه ی شیرین فرهاد : نظامی گنجوی / دفتر زمانه : فرخی یزدی / شعر آزادی : ابوالقاسم عارف قزوینی / دماوندیه : محمد بهمن بیگی **قصه شیرین فرهاد : احمد عربلو دماوندیه : محمد تقی بهار یا ملک الشعرا**	0/5
18. در تشبیه موجود در این مصرع « مشبه به » کدام است ؟ آتش عشق است کاندر نی فتاد **آتش**	0/25
19. آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید: الف) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس ، همچو من است (استعاره / تلمیح) **استعاره** ب) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند (متناقض نما/ حسن تعلیل) **حسن تعلیل**	0/5
20. واژگان پدید آورنده ی آرایه لفظی « سجع» در عبارت زیر کدام اند؟ بنویسید: **قربت و نعمت** منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت .	0/5
21. جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید : الف) در مصرع دوم بیت زیر آرایه .....مشهود است **جامعه مجاز از مردم جامعه/ نوشتن مجاز کافی است .** **در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت** ب) هر چهار جمله ی بیت زیر چون مخاطبش دماوند است پس آرایه ..... ایجاد می کنند. **تشخیص** **خامش منشین سخن همی گوی افسرده مباش ، خش همی خند** پ) بیت زیر آرایه های تشبیه ، تکرار ،..... و ..... دارد. **نماد ، استعاره ، جناس** **آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد**	1
22. آرایه ادبی مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید:(قسمت ب یک مورد اضافی دارد.)	0/75

www-kanoon-ir

سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد (**ایهام**)	**ب**	
کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند (**جناس تام**)	جناس تام	
محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست (**اسلوب معادله**)	اسلوب معادله	
	تشبیه ایهام	

قلمرو فکری (8 نمره)

23. با توجه به این عبارت منظور نویسنده از « **جوجه کبک ها خط و خال انداخته اند**» چیست ؟ **بزرگ شده اند** 0/5

صدای بلدرچین یک دم قطع نمی شود جوجه کبک ها خط و خال انداخته اند . کبک دری ، در قله های کمانه فراوان شده است.

24. شاعر در ابیات زیر به چه مفاهیمی تاکید دارد؟ 1

الف) صد تیر جفا بر سرو تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند **تحمل سختی برای رسیدن به کمال**

ب)گفت :دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست **رواج رشوه خواری**

25. سهروردی شرط دستیابی به **عالم عشق** را در چه می داند؟ **گذر از دو پله معرفت و محبت** 0/5

26. این عبارت با کدام ابیات زیر قرابت معنایی دارد؟ واصفان حلیه جمالش به تحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک 0/5

الف) همت اگر سلسله جنبان شود مور تواند که سلیمان شود **با « ب» قرابت دارد**

ب) هیچ نقاشت نمی بیند که نقشی برکشد وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای

27. مقصود از بخش مشخص شده چیست ؟ 0/5

همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به **رفیقی که به طرف چمن است** **دوستان شاعر که آزاد هستند و می توانندکاری کنند**

28. شاعر در بیت زیر به غیر از قصه ی عشق مجنون به چه مطلب مهمی اشاره می کند؟ 0/5

نی حدیث راه پر خون می کند قصه های عشق مجنون می کند **مسیر دشوار و پر خطر عشق**

29. شاعر در این بیت به بیدادگری کدام پادشاه اشاره می کند ؟ **محمد علی شاه** 0/25

آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است

30. منظور نویسنده در عبارت زیر از « دریای سبز معلق » چیست ؟ **آسمان** 0/25

گرم تماشاو غرق در این دریای سبز معلقی که برآن مرغان الماس پر ، ستارگان زیبا و خاموش ، تک تک از غیب سر می زنند.

31. معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید: **به عهده دبیر**

الف) حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب . 0/5

ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد. 0/5

ج) هنگام چریغ آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می کردیم . 0/5

د) در غم ما روزها بی گاه شد روزها با سوزها همراه شد 0/5

ه) بر کش زسر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند 0/5

و) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت 0/5

ز) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است 0/5

ح) گفت :« نزدیک است والی را سرای آنجا شویم » گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست » 0/5